

FF: ETBA124 Terénní výzkum I – informace pro studenty

Lektor: PhDr. Mgr. Oto Polouček, Ph.D.

Obecné informace

Předmět představuje pokročilejší praktikum etnologického výzkumu realizovaného studenty samostatně v terénu, a to v návaznosti na individuální či kolektivní výzkumné projekty ÚEE. Výzkum je realizován systematicky v průběhu celého semestru a obsahově je svázán s tématy vypsány ÚEE. Téma výzkumu nemůže být shodné s tématem bakalářské práce.

Spolupráce během semestru – pravidelné schůzky

Studenti se účastní pravidelných setkání, která se pravidelně konají dle rozvrhu. První setkání se uskuteční **v úterý 27. 2. v 10:00 hodin.**

Nabídka témat

1) Formy sdružování a socializace na současném venkově (kapacita 12 studentů)

Terénní výzkum se zaměří primárně na neformální sociální vazby obyvatel současné vesnice a jejich vliv na životní styl: lidé si budují sociální kapitál různým způsobem – přirozeným kontaktem s příbuznými, sousedy či spolužáky, v souvislosti se svými zájmy a volnočasovými aktivitami i díky členství v různých zájmových sdruženích. Zejména neorganizované a spontánní sdružování je mnohdy přehlíženo, jelikož není dokumentováno v písemných pramenech – etnologický terénní výzkum a ústní svědectví je tak jedním z mála zdrojů, pomocí kterých můžeme svědectví o tomto důležitém spektru socializace dokumentovat. Sociální kapitál jednotlivce formuje hodnotovou orientaci člověka, pohled na svět i životní dráhu a utváří prostředí, ve kterém se pohybuje. Proto je velmi důležité se neformální socializací zabývat. Téma výzkumu bude vhodně zúženo a specifikováno v mantinelech studia vlivu neformální socializace na podobu životního stylu jednotlivců různého věku a pohlaví – žádoucí je výzkum mezi mládeží, ale třeba i mezi seniory), případně dokumentace a studia různých podob komunitního života v obci. Může se např. jednat o výzkum mezi příslušníky různých subkultur nebo i tradičních spolků (hasiči, myslivci), studium festivit, které slouží k socializaci (zábavy, sportovní utkání, ale i tradiční příležitosti venkovské socializace jako jsou třeba hody), může se jednat i o vhléd do prostředí vyznavačů nejrůznějších tradičních i nových a nekonvenčních zájmů a koníčků (chovatelství, motorismus, sport, hudba atd.). Možné je zaměřit se i na minulost zdokumentovat vzpomínky vztahované třeba k období socialismu nebo post-

socialistické transformace. Téma si každý student specifikuje dle vlastních zájmů a možností během osobních setkání na seminářích v rámci kurzu.

Výzkum bude realizován za úzké spolupráce s garantem (pravidelné konzultace, vzájemná zpětná vazba). Harmonogram: příprava výzkumného konceptu, volba lokality; studium dostupných zdrojů (písemné prameny, média, sociální sítě); první vstup do terénu; analýza dat, identifikace nosných témat pro další výzkum na základě výsledků prvního výzkumu; druhý vstup do terénu s ohledem na specifikaci výzkumu; vyhodnocení výzkumu a zpracování závěrečné zprávy.

2) Rodinná paměť: tradované příběhy a jejich vliv na rodinnou identitu (kapacita 12 studentů)

Studenti ve vlastní rodině zaznamenají příběhy předávané z generace na generaci, které mohou ovlivňovat lokální / profesní / sociální identitu členů rodiny. Může se jednat o vyprávění zachycující představy o původu a minulosti rodiny (odkud pocházíme? Kdo jsme? Jak dlouho žijeme v lokalitě? Kde je náš domov? Jaké jsou naše hodnoty?). Lze zaznamenat i tradované příběhy spjaté s „velkými dějinami“ a jejich dopadem na život rodiny (např. vliv okupace, migrací, příběhy o nuceném nasazení, kolektivizaci zemědělství či omezením živností). V neposlední řadě však mohou rodinnou paměť formovat i příběhy spjaté s každodenním životem (budování rodinné rekreační chaty, společná dovolená v zahraničí, zážitky z dětství, seznámení prarodičů...). Může se jednat i o tradované historiky – humorné příběhy, vyprávění ze života – sledování kontextu vyprávění a jeho pasportizace bude součástí výzkumu. V některých rodinách se vypráví více, v jiných méně – cenné a formativní však mohou být i příběhy běžně nesdílené, či dokonce zkušenosti, o kterých se mlčí. Téma si každý student specifikuje dle vlastních zájmů a možností během osobních setkání na seminářích v rámci kurzu.

Výzkum bude realizován za úzké spolupráce s garantem (pravidelné konzultace, vzájemná zpětná vazba). Harmonogram: příprava výzkumného konceptu, volba lokality; studium dostupných zdrojů (písemné prameny, média, sociální sítě); první vstup do terénu; analýza dat, identifikace nosných témat pro další výzkum na základě výsledků prvního výzkumu; druhý vstup do terénu s ohledem na specifikaci výzkumu; vyhodnocení výzkumu a zpracování závěrečné zprávy.

Volba a předběžná specifikace tématu do 11. 3. 2024 prostřednictvím přihlašování témat v ISu MUNI <https://1url.cz/yuOli>

Téma 1 - Formy sdružování a socializace na současném venkově

Téma 2 – Rodinná paměť: tradované příběhy a jejich vliv na rodinnou identitu

Harmonogram pracovních setkání

Út 27. 2. – úvodní setkání

Út 12. 3. – plánování výzkumu

Út 26. 3. – realizace výzkumu

Út 23. 4. – příprava závěrečné zprávy

Specifikace závěrečné práce:

Zpráva z výzkumu bude vykazovat parametry kompaktního odborného textu odpovídající struktura, který bude vytěžovat výsledky výzkumu. Text bude opatřen standardním aparátem, který odpovídá pravidlům vědeckému textu (tj. poznámkami pod čarou, soupisem literatury, pramenů a respondentů, může obsahovat obrazové či jiné přílohy – popisky viz citační norma ÚEE); citační praxe bude respektovat pravidla stanovená **Citační normou ÚEE**, která je přístupná na webové stránce Ústavu. Rozsah **min. 12 normostran, max. 20 normostran** textu (1 NS = 1800 znaků). Semestrální práce je po odsouhlasení finální verze garantem tématu odevzdávána v **tištěné podobě ve svázané formě** (s možností vložit přílohy do Odevzdáárny v Informačním systému MU v komprimované podobě ve formátu .zip. či .rar, v tomto případě je nutno vložit do tištěné podoby práce číslovaný seznam s popisy všech materiálů + materiály odpovídající formou uspořádat, očíslovat a pojmenovat).

Titulní list viz <https://etnologie.phil.muni.cz/studium/pro-studenty> (Titulní strana a prohlášení ke zprávě z terénního výzkumu a z předmětu Pramenné studium a terénní výzkum I, II, III).

Termín odevzdání pracovní verze: nejpozději do 15. 6. 2024.